

Belastingdienst

Toezichtsplan Arbeidsrelaties

Toezichtsplan Arbeidsrelaties

De Belastingdienst houdt toezicht op de juiste toepassing van de loonheffingen in het licht van de kwalificatie van de arbeidsrelatie. Gedurende het handhavingsmoratorium dat geldt tot 1 januari 2020 kunnen wij alleen handhaven bij kwaadwillenden. Kwaadwillenden zijn opdrachtgevers die opzettelijk een situatie van evidente schijnzelfstandigheid laten ontstaan of voortbestaan. Het kabinet heeft in februari aangekondigd de mogelijkheden voor de handhaving van kwaadwillenden vanaf 1 juli 2018 te verruimen.

De handhaving richt zich niet langer alleen op de ernstigste gevallen, maar ook op de andere kwaadwillenden. Dit betekent dat wij kunnen handhaven, als wij de volgende 3 criteria alle 3 kunnen bewijzen:

- Er is sprake van een (fictieve) dienstbetrekking.
- Er is sprake van evidente schijnzelfstandigheid.
- Er is sprake van opzettelijke schijnzelfstandigheid.

In dergelijke gevallen wordt veelal een oneigenlijk voordeel behaald en/of het speelveld op een oneerlijke manier aangetast.

Het doel van het toezichtsplan is drieledig. Het 1e doel is toezicht houden op de naleving van arbeidsrelaties. Het 2e doel is handhavend optreden waar sprake is van kwaadwillendheid. Het 3e doel is in gesprek gaan met opdrachtgevers over hun praktijkervaringen. De Wet DBA bestaat nu iets meer dan 2 jaar. Een goed moment om vast te stellen hoe dit uitwerkt; waar lopen opdrachtgevers tegenaan, wat gaat er wel en niet goed en wat zijn de ervaringen met het handhavingsmoratorium? Deze informatie kan, voor zover bij de verdere uitwerking van de maatregelen van het Regeerakkoord bekend, mede worden gebruikt als input voor die uitwerking.

Zoals in de brief aan de Kamer inzake de uitwerking maatregelen ‘werken als zelfstandige’ d.d. 22 juni jl. is aangegeven, is de afgelopen maanden gestart met de uitwerking van de maatregelen van het Regeerakkoord. Daarbij is gebleken dat het maken van nieuwe wetgeving rond zzp geen eenvoudige opgave is. Het kabinet zet daarom de komende maanden in op een aantal vervolgacties die het wetgevingsproces verder zullen brengen. Voor deze vervolgacties wordt verwezen naar de hiervoor genoemde brief. Het kabinet hecht eraan dat er zo veel mogelijk draagvlak is voor de maatregelen en gaat daarom graag verder in gesprek met veldpartijen. Een van de manieren om het veld te betrekken is door aan de hand van dit toezichtsplan in gesprek te gaan met deze partijen.

Toezichtsplan

Omdat wij niet elke individuele opdrachtgever kunnen bezoeken en alleen handhavend kunnen optreden bij kwaadwillenden, worden minimaal 100 opdrachtgevers geselecteerd. In deze selectie zijn de volgende groepen vertegenwoordigd:

- opdrachtgevers die tot nu toe nog niet in beeld zijn geweest bij ons omdat zij geen (model)overeenkomst hebben voorgelegd
- opdrachtgevers die een (model)overeenkomst hebben ingediend waaronder:
 - opdrachtgevers die om hen moverende reden de beoordeling hebben afgebroken
 - opdrachtgevers waarvan de (model)overeenkomst niet is goedgekeurd
 - opdrachtgevers die werken met een beoordeelde en goedgekeurde (model)overeenkomst

Van elke categorie wordt een aantal opdrachtgevers geselecteerd die wij zullen bezoeken. De selectie vindt dusdanig plaats dat diverse branches en sectoren geraakt worden en dat de focus ligt bij de opdrachtgevers die nog niet in beeld zijn geweest of die nog niet werken met een goedgekeurde (model)overeenkomst.

Wij gaan met de geselecteerde opdrachtgevers in gesprek over hun werkwijze met hun opdrachtnemers. Dit gebeurt aan de hand van bedrijfsbezoeken. Bij de opdrachtgevers die met een goedgekeurde (model) overeenkomst werken, gaan wij na of er overeenkomstig de (model)overeenkomst wordt gewerkt. Bij de opdrachtgevers van wie de (model)overeenkomst niet als 'goed' is beoordeeld, kijken wij op welke wijze wordt gewerkt en hoe de arbeidsrelaties zijn vormgegeven. Bij de overige opdrachtgevers beoordelen wij eveneens of er met een goedgekeurde (algemene of branche)modelovereenkomst wordt gewerkt, op welke wijze wordt gewerkt en hoe de arbeidsrelaties zijn vormgegeven. Daarnaast gaan wij met alle geselecteerde opdrachtgevers in gesprek over hun praktijkervaringen. We zien overigens dat in gesprek gaan met opdrachtgevers in een aantal gevallen ook al leidt tot aanpassing van de werkwijze en dus tot verbetering.

We starten in juli met deze bezoeken. De planning is om deze eind 2018 afgerond te hebben. Deze bezoeken vinden plaats naast het reguliere toezicht op de loonheffingen waarbij het beoordelen van de arbeidsrelatie ook al onderwerp van controle is. Het uiteindelijke aantal bezoeken waarbij arbeidsrelaties beoordeeld worden, is dus meer dan 100.

Handhaving

Als wij tijdens ons toezicht een vermoeden hebben dat sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking en kwaadwillendheid, stellen wij een nader onderzoek in. Het handhaven op constructies van schijnzelfstandigheid is vanwege de zware bewijslast die op de Belastingdienst rust, arbeidsintensief. Daarom verwachten wij dat het vrij veel tijd kost voordat hierover meer duidelijkheid is. Naast het onderzoek waarbij we de bewijslast hebben voor wat wij stellen, volgt in tijd nog een bezwaar- en beroepsmogelijkheid en eventueel een strafrechtelijk traject. In een dergelijk geval kan het dus enkele jaren duren voor een oordeel over de kwalificatie van een arbeidsrelatie en kwaadwillendheid onherroepelijk komt vast te staan.

Wanneer doen een opdrachtgever en opdrachtnemer het goed?

Opdrachtgever en opdrachtnemer beoordelen samen of de opdracht buiten dienstbetrekking kan worden uitgevoerd. Als de werkzaamheden zich hiervoor lenen en er ook feitelijk op de overeengekomen wijze gewerkt wordt, doet de opdrachtnemer het, net als de opdrachtgever, goed. Wanneer het past bij de werkzaamheden, kan er ook gebruikt worden gemaakt van een van de (algemene of branchespecifieke) modelovereenkomsten die gepubliceerd zijn op onze internetsite. Ook hier geldt dat dan overeenkomstig deze overeenkomst gewerkt moet worden.

Evaluatie

Afhankelijk van wat we vaststellen in onze gesprekken met en bezoeken bij opdrachtgevers, wordt het toezichtsplan tussentijds aangepast. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er andere of andersoortige opdrachtgevers worden geselecteerd. Toezicht vindt zo plaats waar de grootste risico's van schijnzelfstandigheid zijn.

Daarnaast worden de uitkomsten van de bedrijfsbezoeken, voor zover tijdig bekend, gebruikt om richting te geven aan de uitwerking van de maatregelen van het Regeerakkoord. Op deze wijze dient dit toezichtsplan de 3 hiervoor genoemde doelen, te weten toezicht houden, handhavend optreden waar sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking en kwaadwillendheid, en vormgevend voor de beleidsontwikkeling. Eind 2018 maken wij de tussenstand op van dit toezichtsplan.

